

ARENYS DE MUNT: BIBLIOGRAFIA DISPERSA. EL PATRIMONI BIBLIOGRÀFIC SOBRE LA LOCALITAT EN UN BLOG

Isabel Tudurí. Bibliotecària a la Biblioteca Pública Pompeu Fabra de Mataró. Xarxa de Biblioteques Municipals. Diputació de Barcelona. 937412920. tudurivi@diba.cat.

1. Introducció

El projecte que presento en aquesta comunicació és el blog **Arenys de Munt: bibliografia dispersa**² i neix de la curiositat per saber què s'ha escrit sobre el meu poble, Arenys de Munt.

No fa gaires anys, l'elaboració de bibliografies requeria hores i hores d'investigació i desplaçaments a arxius i biblioteques que, en el millor dels casos, tenien un catàleg en fitxes per a poder consultar el seu fons. Afortunadament, l'aparició de la informàtica i més tard d'Internet, fa possible primer l'automatització de tots aquells catàlegs i posteriorment la incorporació d'aquests a la xarxa. Això facilita enormement la recerca bibliogràfica.

Així doncs, vaig començar a fer cerques a diferents catàlegs col·lectius de biblioteques, catalans, espanyols i estrangers. Com era d'esperar, la totalitat dels documents que responien a la cerca, es trobaven als catàlegs Aladí i al CCUC. Sorprenentment vaig descobrir treballs dels quals n'ignorava l'existència. Naturalment, no tota la bibliografia estava dipositada en una sola biblioteca. Això em va fer pensar que seria interessant reunir tota aquella bibliografia en un sol espai. Un cop més, Internet facilitava la feina: un **blog** podria ser la plataforma ideal per reunir tota aquella informació que, ara com ara, es trobava dispersa.

2. Objectius

- Facilitar la recerca bibliogràfica sobre la localitat, reunint tota la documentació en un sol espai.
- Posar en valor la bibliografia local.
- Acostar i donar a conèixer la bibliografia a través de les xarxes socials.

3. Metodologia

El treball es va realitzar a partir del mètode de les 4S's de la *content curation* de Guallar i Leiva-Aguilera³, que marca els passos a seguir per localitzar, afegir valor i difondre continguts seleccionats a la web: buscar (*search*), seleccionar (*select*), caracteritzar (*sense making*) i difondre (*share*).

3.1 Buscar/Search

La primera fase del treball segueix les pautes de la recerca bibliogràfica tradicional, concretament es basa en la metodologia del bibliògraf Juan Delgado Casado⁴ i les directrius de la RUSA⁵ sobre l'elaboració de bibliografies.

Inicialment es va buscar com a paraules clau **Arenys** i **Munt** als següents catàlegs:

Aladí, Catàleg Col·lectiu de les Universitats Catalanes, Argus, Catálogo de la Biblioteca Nacional de España, catàleg general de la Bibliothèque Nationale de France, i els catàlegs principals de la British Library i de la Library of Congress. Com era d'esperar tota la bibliografia es trobava als catàlegs Aladí i CCUC. La cerca va donar com a resultat

² <http://arenysdemuntbibliografiadispersa.blogspot.com/es/>

14es JCID

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

³ Javier Guallar; Javier Leiva-Aguilera, El content curator: guía básica para el nuevo profesional de internet (Barcelona: Editorial UOC, 2013)

⁴ Juan Delgado Casado, Introducción a la bibliografía (Madrid: Arco, 2005)

⁵ Reference and User Services Association, "Directrius per a la preparació d'una bibliografia", *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 8 (2002)

125 documents. Posteriorment també es van buscar articles al repositori digital Revistes Catalanes en Accés Obert (RACO).

A continuació, d'aquests 125 ítems se'n va fer una selecció (*apartat 3.2*), i es va examinar la bibliografia citada en cada un d'ells per trobar altres documents.

Finalment es van fer cerques *in situ* a la biblioteca pública i als arxius històrics d'Arenys de Munt i d'Arenys de Mar.

3.2 Seleccionar/Select

La selecció dels documents es va fer segons els següents criteris:

Límits cronològics: sense límits cronològics. En aquest sentit la bibliografia pretén ser exhaustiva.

Límits geogràfics: es tracta d'una bibliografia local, concretament una **topobibliografia**. Els documents han de parlar d'Arenys de Munt, independentment d'on hagin estat editats.

Límits documentals: la tipologia de documents que s'hi inclouen són: llibres, revistes, audiovisuals, treballs premiats no editats, treballs universitaris i articles. Impresos o en línia.

Tots els documents van ser examinats personalment.

La **compilació** de referències es va fer amb fitxes. El següent pas va consistir a **classificar** els documents per matèries àmplies. Aquestes matèries són les **categories** que un cop al blog, faciliten l'accés als documents. Es va obtenir un total de disset matèries, més una tipologia documental, les revistes.

3.3 Caracteritzar/Sense making

«*El blog es quizá el tipo de herramienta que más posibilidades ofrece al CC (content curator) para añadir valor a aquellos contenidos que ha seleccionado...*»⁶ Efectivament, el blog és una de les eines més flexibles a l'hora de crear continguts a la xarxa. Les seves característiques faciliten la creativitat i l'aportació personal.

Un cop comprovada la viabilitat del projecte, calia veure quina plataforma de blog seria la més adequada: Blogger o Wordpress. Ambdues tenen eines molt similars i vaig escollir la primera perquè ja hi estava familiaritzada.

El blog havia de tenir les següents **característiques**:

- Disseny senzill.
- Una estructura clara.
- Fàcil de consultar.
- Els documents havien de ser els protagonistes.
- Que s'identifiqués amb el poble.
- Orientat als usuaris.

El blog era doncs perfectament apte com a suport per a una bibliografia i a més a més amb alguns **avantatges** sobre la bibliografia impresa:

- Permet una actualització contínua sense cap cost.

⁶ Javier Guallar; Javier Leiva-Aguilera, *El content curator: guía básica para el nuevo profesional de internet* (Barcelona: UOC, 2013), p. 121

- La bibliografia està sempre a l'abast de tothom des de qualsevol lloc del món.
- Mitjançant les etiquetes i les categories és més fàcil relacionar el contingut dels documents.
- Es pot enriquir cada document, amb comentaris, una imatge i documentació addicional.
- Els documents es poden enllaçar a catàlegs de biblioteques on estiguin dipositats o, si estan en línia, es poden enllaçar al document original.
- Es pot compartir i fer difusió dels continguts del blog a qualsevol xarxa social.
- El blog permet afegir-hi altres xarxes socials.

La **caracterització** és l'aportació de valor afegit al contingut seleccionat. En aquest cas calia aprofitar al màxim les possibilitats que ofereix el blog per mostrar continguts.

Cada document es presenta en un *post* sota el títol d'aquest. A continuació hi ha la cita bibliogràfica, seguint les pautes del TERMCAT⁷, amb el títol enllaçat al catàleg bibliogràfic més proper o al document en línia, i una imatge del document acompanyada d'un breu comentari.

L'elecció de les **categories** i les **etiquetes** (o parlant amb llenguatge bibliotecari, autors, matèries, termes genèrics i termes específics), és una part molt important en la creació d'un blog; tant des del punt de vista bibliotecari com des del punt de vista de la curació de continguts. D'aquesta elecció depèn molt que les persones que hi busquen informació trobin just allò que volen i no una altra cosa i també, que el blog surti als buscadors. Les **categories**, en aquest cas, són els termes genèrics. Per exemple:

Un post del blog: el títol va enllaçat a un catàleg bibliogràfic o al document original. A la dreta les **categories** i el núvol d'etiquetes. Al peu del post les **etiquetes**.

⁷ TERMCAT, Centre de Terminologia, Bibliografia: criteris de presentació en els treballs terminològics (Vic: Eumo, 2009)

Història és una categoria. Si cliquem sobre aquest terme, tindrem accés a tots els llibres d'història independentment de l'època que es tracti; cada llibre d'història tindrà les seves **etiquetes**, que seran els termes més específics i en tindrà tantes com sigui necessari.

Com que es tracta de bibliografia local, que parla sobre llocs, esdeveniments i conceptes coneguts per la gent del poble, cal que usem el mateix llenguatge al blog. També cal que busquem a Google i a altres cercadors (aplicant tècniques de SEO),⁸ aquests mateixos termes, per saber com busquen les persones a Internet un determinat concepte, i usar el mateix terme al nostre blog, sempre que sigui possible. És molt important fer servir sempre el mateix terme per definir un esdeveniment, lloc..., de tal manera que si cliquem sobre un, ens surtin tots els documents pertinents.

Per tenir controlat aquest aspecte he creat un **glossari** de conceptes, objectes, esdeveniments, llocs i noms personals d'Arenys de Munt.

En definitiva, els usuaris poden accedir a la informació i navegar pel blog a través de les categories, del núvol d'etiquetes, i de les etiquetes que hi ha al peu de cada *post*.

3.4 Difusió/Share

La difusió dels continguts, la duc a terme en primer lloc a través del mateix blog i després a Facebook en el meu perfil personal, i en un grup sobre Arenys de Munt: *No ets d'Arenys de Munt si no...*⁹. De llibres i altres documents sobre el poble, no se n'editen molt sovint, per tant no és un blog que pugui actualitzar de forma continuada. També publico de forma complementària fotografies i notícies antigues a **Pinterest** i **Tumblr** (*apartat 4. Complementes*) que difonc a Facebook i comparteixo amb el grup. D'aquesta manera s'aconsegueixen visites al blog i seguidors tant a Pinterest com a Tumblr.

4. Complementes

4.1 Arenys de Munt en imatges

Mitjançant una de les pestanyes superiors del blog, sota el títol *Arenys de Munt en imatges*¹⁰, hi he agregat **Pinterest**. Aquesta xarxa social, basada en l'agrupació d'imatges per temes amb taulers, permet afegir al blog altres documents com; fotografies, postals antigues, cartells, *ephemera*, o fer taulers amb els documents del blog. Per exemple, hi he incorporat algunes de les fotografies del poble que es troben a la **Memòria Digital de Catalunya** i **Europeana**.

4.2 Cròniques retro

Una altra secció del blog, també accessible mitjançant una de les pestanyes superiors, són les *Cròniques retro*¹¹. Es tracta de notícies del poble extretes de premsa antiga amb un breu comentari personal. Les notícies antigues provenen ara per ara, dels fons digitalitzats al repositori digital **Trencadís** i de *La Vanguardia*. Per fer aquesta secció he fet servir la plataforma **Tumblr**, un híbrid entre xarxa social i un blog. No és tan sofisticada com Blogger o Wordpress, però és molt dinàmica i visual.

Els continguts d'aquests dues xarxes socials són els que difonc a Facebook i serveixen per cridar l'atenció sobre el blog principal.

⁸ Montserrat Peñarroya; Helena Casas, Com ser els primers a Google sense pagar: posicionament natural en cercadors (Barcelona: Editorial UOC, 2014)

⁹<https://www.facebook.com/groups/304314986393844/>

¹⁰<https://www.pinterest.com/arenysdemuntbib/>

¹¹<http://arenysdemuntcroniquesretro.tumblr.com/>

FOTOGRAFIES I POSTALS ANTIGUES

Pinterest. Arenys de Munt en imatges. El tauler, Fotografies i postals antigues.

Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya

5. Resultats

El blog té actualment (27/10/15) 6.664 visites des del juny del 2014.

[Arenys de Munt: bibliografia dispersa](#) · [Estadístiques](#) > [Visió general](#)

Visualitzacions de pàgina avui	4
Visualitzacions de pàgina ahir	6
Visualitzacions de pàgina l'últim mes	374
Historial de totes les visualitzacions de pàgina	6.644
No facis un seguiment de les visualitzacions de pàgina pròpies	

Visió general del blog el 21-10-15 amb 6.664 visites des del juny de 2014

Més important que les visites que pugui tenir el blog, és l'ús que se'n fa.

A hores d'ara el blog és l'eina d'accés a la bibliografia sobre Arenys de Munt i és utilitzat tant per la biblioteca pública com per l'arxiu històric. També el fan servir estudiants de totes les edats per localitzar documentació per fer els seus treballs, i en definitiva totes aquelles persones que per algun motiu busquen informació sobre la localitat.

El blog es va crear com a bibliografia en línia però actualment i gràcies a la flexibilitat d'aquesta plataforma és també un arxiu virtual que permet mostrar altres documents que no llibres, que restarien desconeguts per a les persones no iniciades en el camp de la documentació i la recerca.

Bibliografia

Delgado Casado, Juan. *Introducción a la bibliografía*. Madrid: Arco, 2005

Guallar, Javier; Leiva-Aguilera, Javier. *El content curator: guía básica para el nuevo profesional de internet*. Barcelona: Editorial UOC, 2013

Penyarroya, Montserrat; Casas, Helena. *Com ser els primers a Google sense pagar: posicionament natural en cercadors*. Barcelona: Editorial UOC, 2014

Reference and User Services Association, "Directrius per a la preparació d'una bibliografia", *BID: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 8 (2002)

TERMCAT, Centre de Terminologia. Bibliografia: criteris de presentació en els treballs terminològics. Vic: Eumo, 2009